

Vicente Muñoz Puelles

Propostes didàctiques sobre el llibre

Els animals de la ciutat

Elaborades per Diego Gómez

Dibuixos de Noemí Villamuza

ELS ANIMALS DE LA CIUTAT

DESCRIPCIÓ

Autor: Vicente Muñoz Puelles

Dibuixos: Noemí Villamuza

Animallibres / Barcelona, 2006

Col·lecció: Formiga, núm. 1

Sèrie Blanca

Format: 20,5 x 13 cm, 64 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió a tot color.

Edat: a partir de 6 anys. Aquesta història ens acostava a la realitat de la gran ciutat vista des de la perspectiva dels seu imaginatiu protagonista. La manca de seguretat, d'autonomia, de desconfiança en els altres i la por de perdre's desperten la creativitat i l'estima pels éssers inanimats de la ciutat. *Els animals de la ciutat* és un llibre recomanable per a llegir sol o en família i, sobretot, és un excel·lent relat per als primers lectors acompanyat d'unes il·lustracions meravelloses a tot color.

RESUM ARGUMENTAL

En Ricard és un nen de sis anys com qualsevol altre, que viu a la ciutat de València en un carrer el nom del qual no s'havia après. Al seu barri del centre de la ciutat, la veritat és que hi ha pocs nens i els adults tampoc és que li agraden gaire. Per al nostre protagonista, la gent gran és monòtona, uniformitzada i avorrida, i val a dir que li fan una mica de por, sobretot les dones vestides de negre i els homes grossos empolvorats de caspa i amb olor de tabac. Només els seus pares són diferents.

En Ricard ha descobert el món dels animals mitjançant els llibres amb dibuixos i fotografies. N'admira els colors, les

formes, les grandàries i les curiositats. Quan es posa malalt i ha d'estar al llit, la febre li fa veure imatges d'animals. A estones s'imagina en el paper d'algun d'ells, però a la seva ciutat no hi ha un parc zoològic en condicions per a veure els seus amics i reunir-se amb ells.

Tanmateix, a la ciutat hi ha d'altres animals que en Ricard va descobrir i estimant. Es tracta dels animals de metall o de pedra, animals inanimats, que es troben repartits pel paisatge de la ciutat. Els lleons de Correus, l'àguila de l'estació del Nord, el cavall del Parterre, els ànecs de la font, el caiman de l'església del Patriarca, l'elefant daurat de la botiga de trufes... i, sobretot, el cocodril de la botiga del costat de casa. A tot ells, el nostre espavilat protagonista arriba a estimar i a comprendre.

Sempre que acompanya la seva mare al mercat central, li agafa la mà amb força per no perdre's, mentre observa la cotorra que corona la cúpula del magnífic mercat valencià. Tot normal, fins a la tarda de la Nit de Nadal, en què en Ricard surt amb els pares a passejar pels carrers plens de gent i, rosegant una panotxa, es despista i es perd sense saber com pot tornar al seu carrer, a casa seva.

Com que desconfia dels adults, diposita la seva salvació en els amics inanimats de la ciutat. Per això pensa que, relacionant els uns amb els altres, potser podrà trobar el camí entre el bosc d'edificis. Des la carnisseria amb el cap de bou dissecat va fins a la plaça Rodona plena de botigues de peixos, ocells i tortugues. D'aquí a la porta de l'església, amb l'estàtua d'un home muntat a cavall, i a la porta del palau coberta de figures gegants i cocodrils sense escates. Al cap de poc, troba la plaça amb la font dels ànecs i, de seguida, la plaça del lleó gran i els altres lleons de Correus i, per fi, la botiga del cocodril davant de casa seva i el nom del seu carrer, que ja mai més no oblidarà: «carrer de Pérez Pujol, número 10».

TEMA I INTERÈS DEL LLIBRE

Els animals de la ciutat és una història de la realitat que es viu a les nostres grans ciutats. En aquest context ple d'indiferència, d'insolidaritat, d'incomunicació, de persones sense color i d'edificis sense vida on viu el protagonista, trobem un nen de sis anys que vol adquirir seguretat i autonomia i que vol estimar per comprendre la seva realitat.

La temàtica i el contingut del llibre és altament atractiu, perquè és evident que el coneixement del medi natural en les primeres edats escolars comporta apropar-se al món dels animals. El món dels animals salvatges sempre ha estat un tema molt engrescador i motivador per als infants, la qual cosa en facilita el coneixement. Caldrà recordar sempre que els animals salvatges no poden viure amb les persones, que viuen al bosc, a la selva, a les muntatges i també al zoo, on podem veure'ls de prop. Amb aquest llibre a la mà, podem parlar, entre altres coses, de si hem anat alguna vegada al zoo i quina n'és l'experiència, de quins animals salvatges coneixem –què fan, què mengen, on viuen...–, de si els animals salvatges serveixen de mascota..., i d'un munt de conceptes més que relacionen íntimament la temàtica del treball de llengua amb el coneixement d'un contingut altament atractiu per a l'alumnat del primer cicle d'Educació Primària.

A més, la vida a la ciutat, amb la seva amplitud de referents, ens ajuda a desenvolupar tot un ventall d'hàbits i actituds necessaris per a l'educació dels futurs ciutadans i ciutadanes. Cal recordar que a la ciutat hi ha una gran varietat de botigues i de llocs que podem visitar, que normalment la gent hi viu en pisos, que hi ha molt de trànsit i els nens no poden jugar al carrer, que les nenes i els nens més petits han d'anar acompanyats d'alguna persona gran, etc. Unes consideracions que cal aprofitar pedagògicament a l'aula.

Amb *Els animals de la ciutat*, podem relacionar també activitats complementàries, com ara, buscar contes relacionats amb el

món dels animals, cançons amb protagonisme animal, produccions textuais amb referència als animals: endevinalles, refranys, dites, rodolins, etc.

Finalment, els valors de superació, confiança en un mateix, reflexió per a fer les coses, estima pels animals, respecte pel nostre patrimoni, i la importància de sentir-se estimat i d'estimar, donen cohesió a una història entranyable i de record inesborrable per als nens i les nenes que comencen a gaudir de la lectura.

L'AUTOR

Vicente Muñoz Puelles (València, 1948) és llicenciat en ciències biològiques i es dedica des de molt jove a la producció literària, encara que no va començar a publicar fins al 1981. Autor molt consolidat i d'extensa obra ha conreat diferents gèneres, des de la narrativa infantil i juvenil fins a la narrativa per a adults, passant pel teatre, l'assaig, la investigació històrica i l'adaptació d'obres importants. Tot això es demostra en els nombrosos premis i distincions que ha rebut.

Fou Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil amb *Óscar y el león de Correos* (1999), i va guanyar el Premi Ciutat d'Alacant amb *Sombras de manos* (2002), el Premi Alfons el Magnànim de Literatura amb *Las desventuras de un escritor en provincias* (2002) i el Premi Internacional de Literatura Infantil i Juvenil de El Corte Inglés amb *El arca y yo* (2004).

Els seus llibres s'escampen per llibreries i prestatgeries d'escoles i biblioteques amb el suport d'un bon grapat d'editorials. Moltes d'aquestes obres, destinades a infants i joves, han estat traduïdes al català, com, per exemple, *El somni del llibre* i *L'ombra de Laura*, publicades a Edicions Bromera.

LA IL·LUSTRADORA

Noemí Villamuza va néixer a Palència. Era desembre i feia molt de fred i, amb la promesa d'un barret de llana i alguna cançoneta, va sortir a veure el món. Des de ben petiteta, li agradava dibuixar i jugar. Va estudiar belles arts a Salamanca i, des de fa uns quants anys –des que resideix a Barcelona–, es dedica professionalment a la il·lustració. Per a ella, il·lustrar no és el mateix que dibuixar, és una manera especial de contar coses utilitzant imatges.

Segons alguns estudiosos i crítics, els dibuixos de Noemí són éssers bonics, que sembla que surten d'un manual de botànica. Són silenciosos i plens de gràcia i de misteri. En *Els animals de la ciutat*, a més, els dibuixos són de colors i plens de vida, com el mateix protagonista de la història i els seus amics, els animals inanimats de la gran ciutat.

Noemí ha il·lustrat contes, cançoners, còmics i altres produccions. Cal esmentar les seves imatges en *Óscar y el león de Correos*, *Libro de nanas*, *Julia tiene una estrella* i, a Edicions Bromera, *El somni del llibre*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Unes propostes didàctiques han de ser un instrument flexible i suggeridor, una eina de motivació al servei de l'alumnat i del professorat. Per tant, no han de ser un nombre tancat d'exercicis que s'hagin d'aplicar tal com ens arriben a les mans. Cal que, en la mesura que siguem capaços, les convertim en activitats plaents per a l'alumnat. En conseqüència, no han de tenir com a únic objectiu transmetre coneixements, sinó, per contra, promoure l'enriquiment intel·lectual, ètic i estètic dels nens i les nenes de les nostres escoles.

La creació de l'hàbit lector en els petits dels primers cursos de l'Educació Primària no és fàcil, però en canvi sí que sol ser

més profitosa i sol donar més bons resultats que en altres etapes educatives, segurament perquè els nens i les nenes d'aquestes edats estan més disposats a deixar-se captivar pels mons que la literatura fa possible conèixer. Per això, encara que les propostes han estat elaborades pensant en el currículum escolar del primer cicle de Primària, seria convenient fer una tria entre els exercicis i els jocs proposats, sempre tenint en compte les necessitats, els gustos, les possibilitats i els interessos del nostre alumnat.

No obstant això, la majoria dels educadors i les educadores som conscients que, encara que la lectura és una activitat recreativa i lúdica, també és instructiva. Per tant, forma part també de la nostra tasca aconseguir que el nostre alumnat esdevingui lector. Però cal observar que això només serà possible si l'introduïm en l'hàbit de la lectura d'una manera lúdica, sense oblidar que, quan llegim, també aprenem diferents continguts. Les diferents activitats que a continuació es presenten de manera barrejada, podríem agrupar-les, sense considerar les activitats *d'abans de la lectura* –que intenten crear tot un ventall d'hipòtesis i de motivacions per a la lectura–, al voltant de cinc aspectes o grups temàtics:

- *Repàs del relat*: intenten avaluar el grau de coneixement de la narració mitjançant activitats amb una intencionalitat de comprensió o comprovació.
- *Jocs de llengua*: a mode d'estratègies per a l'adquisició de continguts propis de l'àrea de llenguatge.
- *Integrar llengua i contingut*: aprenem diferents conceptes, procediments i actituds d'altres àrees, aprofitant els diferents continguts i temàtiques que es presenten en la lectura.
- *Intenció extraescolar*: es tracta de possibilitats de treball en grup, o amb el suport de la família o de la comunitat educativa, que tenen una projecció fora de l'aula.
- *La introducció de les TIC*: activitats amb la presència de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (ús de l'ordinador, d'Internet...).

En qualsevol cas –ho constatem una vegada més–, aquestes propostes són una petita guia de recursos que el professorat pot utilitzar segons el context en què treballi, però cal esmentar que sempre serà necessària una certa dosi d’imaginació, la qual, recordem, és bàsica per a formar lectors i lectores de futur.

SOLUCIONARI

FITXA DE LECTURA PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

SOLUCIÓ A L’ACTIVITAT NÚM. 2

L’àguila d’ales esteses —→ Estació del Nord.

Un cavall muntat per un guerrer —→ Jardins del Parterre.

Caiman llegendari —→ Església del Patriarca.

L’elefant daurat —→ Botiga de trufes.

Faisà de plata —→ Joieria.

SOLUCIÓ A L’ACTIVITAT NÚM. 3

–Des del terrat contemplava *la ciutat* i la torre metàl·lica de *Correus*.

–El *cocodril* vivia a l’aparador d’una *botiga* de bosses de mà.

–La tarda de la *Nit de Nadal* li van comprar una *panotxa* i va començar a rosegar-la.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

SOLUCIÓ A L’ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA NÚM. 5

Les dones vestides de negre que el besaven i pessigaven.	SÍ
Els llibres amb dibuixos i fotografies d’animals.	NO
El capellà vestit de negre que parlava amb veu tremolosa.	SÍ
Els homes grossos que feien olor de tabac.	SÍ

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT COMPLEMENTÀRIA NÚM. 11

M	A	R	C	I	E	T	L
C	O	C	O	D	R	I	L
A	P	A	T	L	L	O	A
L	L	E	O	N	Y	U	V
Z	O	R	R	I	S	H	A
C	O	L	R	E	T	I	C
X	P	B	A	N	E	C	J

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 12

És el BOU.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 14

A la carnisseria va trobar un <i>bou</i> .	1
A la porta del palau, cocodrils sense <i>escates</i> .	4
A la plaça Rodona hi havia <i>peixos, pardalets i tortugues</i> .	2
Un cavall va reconèixer a <i>l'església</i> .	3
Els <i>ànecs</i> eren a la font.	5
Va arribar a la plaça del <i>lleó</i> .	6
I per fi la botiga amb el seu <i>cocodril</i> .	8
Va reconèixer els lleons de <i>Correus</i> .	7

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'Editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Mirant i llegint la coberta del conte, completa:

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

DIBUIXOS: .....

ANIMALLIBRES, SL.

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

2. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta:

–Qui és el protagonista d'aquest conte?

.....

–Sembla content o trist? Per què deu ser?

.....

–Li agraden els animals? Com ho saps?

.....

3. Ara mira el llibre per darrere, busca per dins el mateix dibuix i contesta:

–En quina pàgina hi ha el dibuix? .....

–És el mateix protagonista? Què li passa? Per què deu ser?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B) FITXA DE LECTURA PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE.

1. Contesta:

–Com es diu el nostre protagonista? .....

–En quin carrer viu? .....

–Què li passa? Quin problema li succeeix? .....

.....

.....

–Com soluciona el seu problema?

.....

.....

2. Relaciona:

L'àguila d'ales esteses •

Un cavall muntat •

per un guerrer

Caiman llegendari •

L'elefant daurat •

Faisà de plata •

• Joieria

• Estació del Nord

• Jardins del Parterre

• Església del Patriarca

• Botiga de trufes

3. Completa:

–Des del terrat contemplava ..... i la torre metàl·lica de .....

–El ..... vivia a l'aparador d'una ..... de bosses de mà.

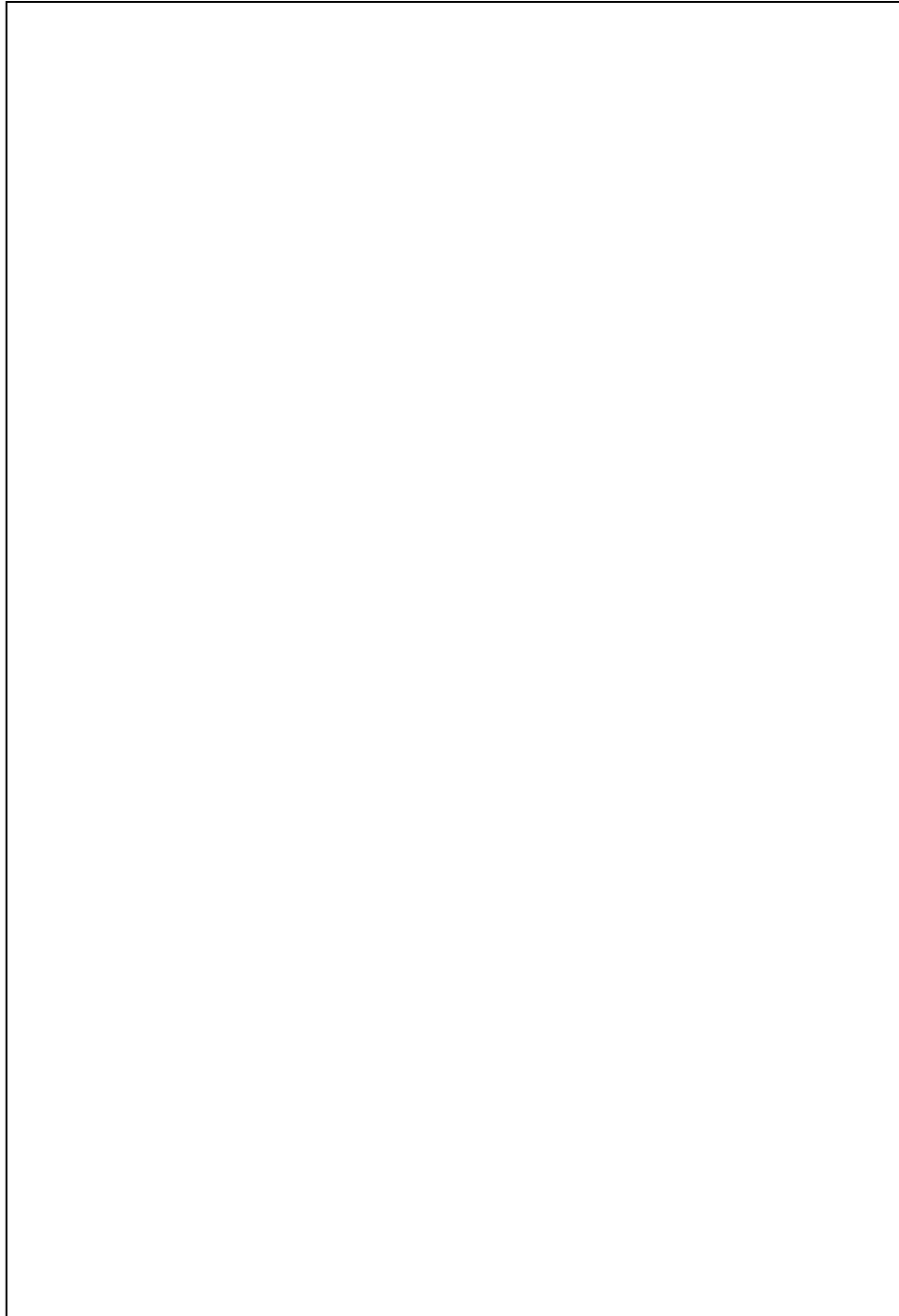
–La tarda de la ..... de ..... li van comprar una ..... i va començar a rosegat-la.

C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Inventa un altre títol per a la història d'en Ricard.

.....

2. Fes un dibuix per a la coberta que representi la part de la història que més t'hagi agradat.

A large empty rectangular box with a thin black border, intended for a drawing related to the story.

3. Completa aquesta graella dels teus 5 millors amics i amigues de la classe.

NOM	ANYS	CARRER ON VIU	TELÈFON

4. Llegeix el que diu el conte dels pares d'en Ricard.

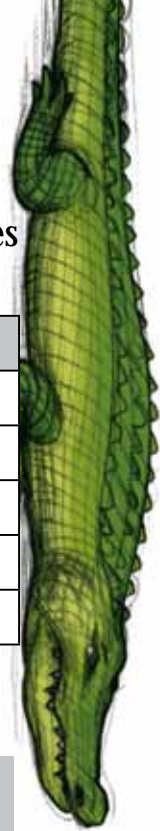
Només els seus pares eren diferents. La seva mare portava vestits de colors i el seu pare no tenia bigoti. Quan estaven contents, reien amb ganes i es movien com si ballaren.

Dibuixa i completa aquestes fitxes sobre els teus pares.

MARE	PARE
------	------

Nom:	Nom:
------	------

Li agrada:	Li agrada:
------------	------------

5. Quines coses li feien por al nostre protagonista?
Posa SÍ o NO.

Les dones vestides de negre que el besaven i pessigaven.	
Els llibres amb dibuixos i fotografies d'animals.	
El capellà vestit de negre que parlava amb veu tremolosa.	
Els homes grossos que feien olor de tabac.	

6. I a tu, quines coses et fan por?

.....
.....
.....

7. Observa i explica aquesta il·lustració del conte:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Contesta:

- Qui té cura de tu quan estàs malalt? .....
- Has tingut febre alguna vegada? .....
- Quan? .....
- Com et vas curar? .....
- .....

9. Quins són els animals que més t'agraden?

.....

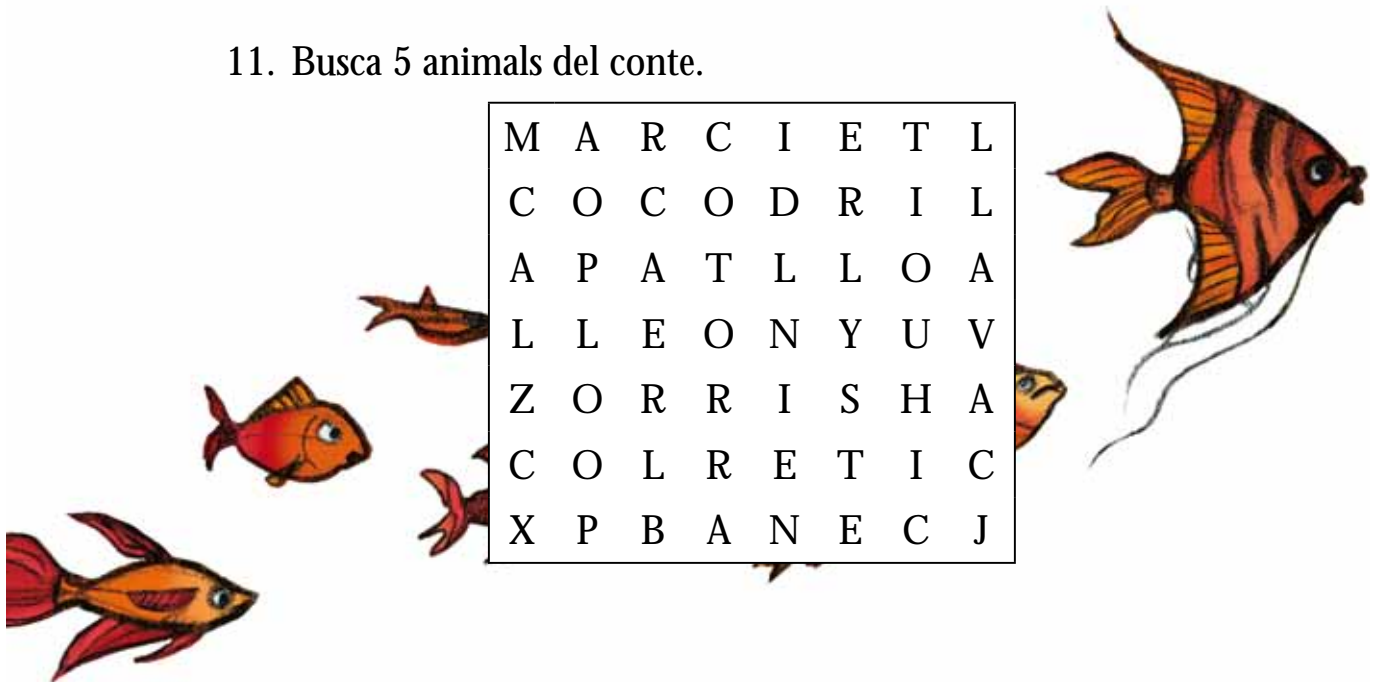
.....

.....

10. Feu una classificació.

ANIMALS SALVATGES	ANIMALS DOMÈSTICS
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

11. Busca 5 animals del conte.

M	A	R	C	I	E	T	L
C	O	C	O	D	R	I	L
A	P	A	T	L	L	O	A
L	L	E	O	N	Y	U	V
Z	O	R	R	I	S	H	A
C	O	L	R	E	T	I	C
X	P	B	A	N	E	C	J

12. Endevina, endevinalla. De quin animal es tracta?

Quatre que el porten
 dos que el defensen,
 dos que li fan llum
 i una que li venta el cul.

13. Ajuda en Ricard a llançar les cartes que han d'anar a les ciutats següents:

Castelló / París / Barcelona / Madrid / Londres
Sevilla / Roma / Nova York / Alacant

ESpanya	ESTRANGER
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

14. Ara ajuda'l a tornar a casa. Completa amb les paraules que falten i numera les frases per ordenar-les.

A la carnisseria va trobar un	1
A la porta del palau cocodrils sense	
A la plaça Rodona hi havia	
Un cavall va reconèixer a	
Els ..... eren a la font.	
Va arribar a la plaça del	
I per fi la botiga amb el seu	
Va reconèixer els lleons de	

15. Ara juguem amb les monedes:

- Aconseguir diferents monedes de grandària i valor diferents.
- Posa un paper blanc damunt d'alguna d'aquestes.
- Amb un llapis de punta tova, repassa'n la silueta.
- Procura ratllar tota la silueta.
- Al final hauràs calcat el perfil de la moneda.

16. Identifica en el plànol de la ciutat de València el carrer d'en Ricard i mira si és a prop de l'ajuntament.

17. Visita el Bioparc.
<http://www.bioparcvalencia.es/>

Propostes didàctiques referides al llibre
Els animals de la ciutat (ISBN: 978-84-96726-12-3)

© Animallibres, SL.
Apartat de correus 6141 - 08080 Barcelona
www.animallibres.cat
© Diego Gómez, 2007
© Dibuixos de Noemí Villamuza, 2006